

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

889

Vragen van de leden **Vondeling** en **Markuszower** (beiden PVV) aan de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *overvolle gevangenissen en tbs-klinieken* (ingezonden 27 december 2023).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 29 januari 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 808.

Vraag 1

Kent u het bericht «Geen plek meer in de cel; Noodklok om overvolle penitentiaire inrichtingen en tbs-klinieken»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoeveel criminelen die eigenlijk in de cel of in een tbs-kliniek hadden moeten zitten lopen nu vrij rond?

Antwoord 2

In mijn brief van 30 november jl. heb ik aangekondigd dat per 6 december jl. volwassen, mannelijke zelfmelders tijdelijk niet worden opgeroepen. Een zelfmelder is een persoon die is veroordeeld, maar waarvan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) namens de Minister heeft bepaald dat de persoon op een nader te bepalen tijd zich moeten melden bij een Penitentiaire Inrichting (PI). Zij worden niet middels een last tot aanhouding door de politie opgehaald. Het was dus al bestaande praktijk dat deze groep veroordeelden niet direct wordt opgeroepen. Het aantal volwassen mannelijke zelfmelders met een (geplande) melddatum tussen 6 december 2023 en 31 maart 2024, van wie de oproep is ingetrokken dan wel niet is verstuurd, bedraagt 636.

Justitiabelen aan wie de maatregel tbs met dwang is opgelegd wachten in het gevangeniswezen totdat zij in een tbs-kliniek geplaatst kunnen worden. Vanwege de capaciteitsdruk verblijven momenteel ongeveer 150 zogeheten tbs-passanten in het gevangeniswezen.

¹ Telegraaf, 27 december 2023, «Geen plek meer in de cel; Noodklok om overvolle penitentiaire inrichtingen en tbs-klinieken»

Vraag 3

Deelt u de mening dat criminelen die zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf, hun straf nooit mogen ontlopen?

Antwoord 3

Ja, die mening deel ik. Een persoon die door de rechter is veroordeeld tot een gevangenisstraf zal in beginsel altijd daadwerkelijk detentie ondergaan. Het niet opnemen van zelfmelders is een tijdelijke noodmaatregel als gevolg van personeelstekort bij DJI waardoor niet alle cellen inzetbaar zijn. De maatregel heeft daarmee geen structureel effect maar een opschortende werking. Door zelfmelders tijdelijk niet op te roepen ontstaat wel ruimte om andere maatregelen, die wel structureel effect sorteren, verder uit te werken. Ik beoog met de aanvullende maatregelen er voor te zorgen dat zelfmelders zo spoedig mogelijk weer opgeroepen kunnen worden.

Vraag 4

Klopt het dat een aantal gevangenissen die zijn gesloten nu gebruikt worden voor de opvang van asielzoekers? Zo ja, welke?

Antwoord 4

Een aantal jaren geleden heeft DJI diverse inrichtingen gesloten en overgedragen aan het Rijksvastgoedbedrijf van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Onder andere de locatie Zoetermeer wordt momenteel gebruikt door het COA.

Vraag 5

Kunt u de Kamer informeren wat u in uw resterende termijn gaat doen om ervoor te zorgen dat iedere crimineel die veroordeeld is tot een gevangenisstraf daadwerkelijk achter slot en grendel wordt gezet?

Antwoord 5

In mijn brief d.d. 30 november² heb ik aangekondigd op korte termijn zelfmelders tijdelijk niet meer op te nemen. Het niet oproepen van zelfmelders is een tijdelijke noodmaatregel en heeft op korte termijn het capaciteitstekort opgevangen. Ik wil deze maatregel echter zo snel mogelijk weer opheffen, omdat er een voorraad van zelfmelders ontstaat die later alsnog hun straf moeten uitzitten. Om meer cellen te kunnen inzetten blijft het van cruciaal belang dat er meer personeel beschikbaar komt bij DJI. DJI doet het volgende om de personeelstekorten terug te dringen: werven van nieuw personeel, behoud huidige personeel, teruggedringen van het ziekteverzuim. Ook wordt gekeken naar het anders organiseren van werk. Deze aanpak heeft nog niet binnen alle Pl's het beoogde effect. Ik verken daarom momenteel nog een aantal aanvullende maatregelen, zoals aangekondigd in mijn brief van 30 november jl., waaronder het verruimen van de plaatsingscriteria voor de Beperkt Beveiligde Afdelingen (BBA) en de inzet van elektronische monitoring aan het einde van de vrijheidsstraf. Ik neem op korte termijn een besluit over de daadwerkelijke inzet van de aanvullende maatregelen en zal uw Kamer daar zo spoedig mogelijk over informeren.

---

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, Kamerstuk 24 587, nr. 926